

Complexnummer: 519338

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Refugium

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

519339, 519340

Woonplaats

Velp

Gemeente

Rheden

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Gasthuislaan 8, 6883 JC te Velp

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit een in verschillende bouwfases tussen ca. 1840 en 1900 tot stand gekomen VILLA met TUINHEK en een in de tuin gelegen laat negentiende eeuws PRIEEL. De kern van het pand die gevormd wordt door de begane grond verdieping is vermoedelijk gebouwd in het tweede kwart van de 19de eeuw. De achtruits schuiframen in de achtergevel herinneren hier nog aan. Eind 19de eeuw is het huis sterk vergroot door de toevoeging van een verdieping. De diverse gevelbepleisteringen dateren van deze verbouwing. Het over het algemeen sober uitgevoerde pand vertoont enige invloed van de Neo-Renaissancestijl. Het huis is enige tijd bewoond geweest door de predikant-dichter Bernard ter Haar (1806-1880). Ter Haar vestigde zich in 1874 in Velp na zijn emeritaat als hoogleraar kerkgeschiedenis en zedenleer aan de universiteit van Utrecht. In 1880 overleed hij en werd hij begraven op de begraafplaats van Rozendaal. De villa, waaraan een serre, wordt omgeven door een ruime tuin waarin zich meerdere oude bomen bevinden waaronder in de achtertuin een beuk en een eik. In de tuin bevindt zich rechts een fraai houten prieel met ajourwerk (ca. 1895-1905).

De tuin wordt deels omgeven door een ijzeren spijlenhek.

Waardering

Complex bestaande uit een VILLA met TUINHEK en een PRIEEL.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 16 oktober 2024

Architectuurhistorische waarden:

- Het complex is van belang omwille van de gaaf bewaarde voornamelijk laat 19de eeuwse hoofdvormen, de detaillering en het materiaalgebruik zoals de tegelvloeren van de serre aan de rechter zijgevel en het fraaie ajourwerk van het prieel.
- Het complex vormt een goed voorbeeld van een negentiende eeuwse villa die met name opvalt door de grote en bijzonder fraaie serre uit de late negentiende eeuw en een fraai onder invloed van de Chaletstijl gebouwd prieel.

Stedenbouwkundige waarden:

- Het complex is van belang vanwege het voor de Gasthuislaan sterk beeldbepalende karakter en de markante ligging gezien vanaf de naar kasteel Biljoen leidende Van Spaenallee.

Cultuurhistorische waarden:

- Het complex is van belang als laatste woonhuis van de bekende predikant-dichter Bernard ter Haar.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519339

Status rijksmonument
Inschrijving register* 17 september 2001
Kadaster deel/nr 82964/36

Woonplaats* Velp
Gemeente* Rheden
Provincie* Gelderland

Kadastrale gemeente* Velp Gelderland
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2171

Omschrijving**

Omschrijving

De deels onderkelderde VILLA met TUINHEK heeft een T-vormige plattegrond en heeft twee bouwlagen waarbij het ondiepe achterhuis iets smaller en lager is dan het voorhuis. De plattegrond en opbouw zijn afgeleid van de Gelderse T-boerderij en zijn karakteristiek voor veel 19de eeuwse woonhuizen en villa's in de gemeente Rheden. Het voorhuis heeft een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde kruispannen. Het achterhuis heeft een zeer flauw hellend zadeldak met de nok loodrecht op het voorhuis. In het dak bevinden zich een vijftal schoorstenen waarvan drie gepleisterd. In het voorschild en de zijschilden van het voorhuis bevindt zich telkens een dakkapel met frontonlijst en een stolpraam. Het pand heeft een omlopende gepleisterde plint. Het voorhuis heeft op de verdieping ter hoogte van de lekdorpels van de vensters een gepleisterde omlopende waterlijst. De gevels van het voorhuis worden afgesloten door tandlijst met dropmotief, een fries met metselmozaiek en overstekende geprofileerde bakgoot. De zijgevels van het achterhuis worden afgesloten door een eenvoudigere eveneens geprofileerde bakgoot. De gevels van de begane grond van de voorgevel en de zijgevels alsmede de gehele achtergevel zijn gepleisterd. De verdieping is in schoon metselwerk uitgevoerd (kruisverband). Alle vensters zijn rechtgesloten en worden op de verdieping door een steens strek afgesloten.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL is vijf traveeën breed. Op de hoeken bevinden zich gepleisterde lisenen die het effect van negblokken hebben. Onder de lekdorpels is in het pleisterwerk een gelijksoortig motief aangebracht. De begane grond vensters zijn voorzien van in de pleister ingetrokken lijnen die een hanekam suggereren. De middentravee bevat de van een geblokte omlijsting voorziene ingangspartij. De ingang bevat een fraaie paneeldeur met twee gietijzeren roosters en een schijnaald in het midden. De deur heeft een bovenlicht met transparant glas-in-lood. Hierboven bevindt zich een, door twee gietijzeren gecanneleerde zuiltjes met natuurstenen basementen gedragen, eenvoudig balkon met een smeedijzeren balustrade. De verdieping heeft dubbele openslaande balkondeuren met een glasvulling en houten onderpanelen. De deur is voorzien van een enkelruits bovenlicht en wordt afgesloten door een strek met gepleisterde hoek en sluitstenen. Hierboven bevindt zich een paneeltje met de naam van de villa REFUGIUM. Op de begane grond bevinden zich aan weerszijden van de ingang twee T-schuiframes met van transparant glas-in-lood voorziene

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlichten. De verdieping heeft ter weerszijden van de balkondeur twee stolpramen met enkelruits bovenlichten. Hierboven bevinden zich een strekken met gepleisterde hoek- en sluitstenen.

De LINKER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft op de begane grond links twee kleine smalle raampjes waarboven zich een klein gietijzeren roosvenster bevindt. Ongeveer in het midden van de gevel bevindt zich een zesruits schuifdeur met houten onderpanelen. Boven de deur bevindt zich een tweeruits bovenlicht. De verdieping heeft links twee zeer kleine raampjes en rechts twee vensters met stolpramen met enkelruits bovenlichten. De gevel van het achterhuis is, op een venster met stolpraam op de verdieping na, blind.

De symmetrisch ingedeelde ACHTERHUIS heeft in de middenas een paneeldeur waarboven zich een luifel bevindt en een tweeruits bovenlicht. Ter weerszijden van de deur bevinden zich achtruits schuiframen. De verdieping bezit drie stolpramen.

De RECHTER ZIJGEVEL bezit als bijzonderheid een de over de volle breedte van de gevel aangebrachte serre met lessenaarsdak. De serre heeft een uitgezaagde sierlijst onder de dakrand. De deuren en ramen van de serre hebben een roedenverdeling met glasruiten en houten onderpanelen. De serre heeft een vloer die belegd is met zwarte en okerkleurige tegels. De verdieping van het voorhuis heeft geheel links een uitgemetseld schoorsteenkanaal waarnaast zich een blind venster bevindt. Rechts bevinden zich twee vensters met stolpramen en enkelruits bovenlichten. De verdieping van het achterhuis heeft eveneens een venster met stolpraam. Geheel rechts bevindt zich een uitgemetseld schoorsteenkanaal.

Verschillende waardevolle INTERIEURonderdelen zijn nog bewaard gebleven zoals een fraaie tochtdeur met een vulling van mousselineglas, kathedraalglas en blauw glas. Verder zijn de paneeldeuren alsmede de geprofileerde deuromlijstingen nog aanwezig. Op de begane grond bevinden zich verder nog twee marmeren schoorsteenmantels. Het huidige trappenhuis dateert uit de tijd van de uitbreiding van het huis. De geornamenteerde stucplafonds zijn niet meer aanwezig op de begane grond.

Onder een deel van het achterhuis bevindt zich een ruime kelder met tongewelf.

De tuin wordt deels omgeven door een ijzeren spijlenHEK.

Waardering

Historische gegroeide VILLA met TUINHEK.

Architectuurhistorische waarden:

- Het pand is van belang omwille van hoogwaardige esthetische kwaliteiten zoals deze ondermeer tot uitdrukking komen in de gaaf bewaarde laat 19de eeuwse hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik. Een bijzonderheid vormt de serre aan de rechter zijgevel met tegelvloer en die over de volle lengte van de gevel is aangebracht.
- Het pand vormt in de huidige vorm een goed voorbeeld van een villa uit het vierde kwart van de negentiende 19de eeuw met een oudere kern.

Stedenbouwkundige waarden:

- Het pand is, samen met het karakteristieke tuinhek, van belang vanwege het voor de Gasthuislaan sterk beeldbepalende karakter en de markante ligging gezien vanaf de naar kasteel Biljoen leidende Van Spaenallee.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Cultuurhistorische waarden:

- De villa is van belang als uitdrukking van een typologische ontwikkeling in de villabouw in Gelderland die gekenmerkt wordt door de toepassing van een T-plattegrond en een opbouw bestaande uit een voor- en een achterhuis.
- Het pand is van historisch belang als laatste woonhuis van de bekende predikant-dichter Bernard ter Haar.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519340

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82963/194

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Velp	Rheden	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Velp	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Velp Gelderland	H			2171

*Omschrijving***

Omschrijving

In tuin bevindt zich rechts van het huis een PRIEEL. De plattegrond wordt gevormd door een halve achthoek. Het houten gebouwtje heeft aan de voorzijde drie 'tweepas'bogen d.w.z. twee gekoppelde bogen zonder middenondersteuning. De ruimte tussen de bogen en het dak is ingevuld met houten ajourwerk panelen.

Waardering

PRIEEL uit ca. 1890-1910.

Architectuurhistorische waarden:

- Het prieel is van belang omwille van de gaaf bewaarde laat 19de eeuwse dan wel vroege twintigste eeuwse hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik, waaronder het fraaie ajourwerk.
- Het prieel vormt een goed voorbeeld van een uit bovengenoemd tijdperk daterend prieel waarin invloeden van de Chaletstijl herkenbaar zijn.

Stedebouwkundige waarden:

- Het in een nog enigszins een negentiende eeuws karakter vertonende tuin gelegen prieel vormt een functioneel onderdeel van het villa-complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 16 oktober 2024

Cultuurhistorische waarden:

- Het bouwwerk is als gaaf bewaard laat negentiende of vroeg twintigste eeuws prieel van typologisch belang.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Priël